

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Eiland Zuid (Gent, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2016K500

December 2016

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese en gemotiveerd advies	5
2.3 Conclusie	6
Deel 3: Bibliografie	7

FIGURENLIJST (2016K500)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers
(Bron: Geopunt).....5

TABELLENLIJST (2016K500)

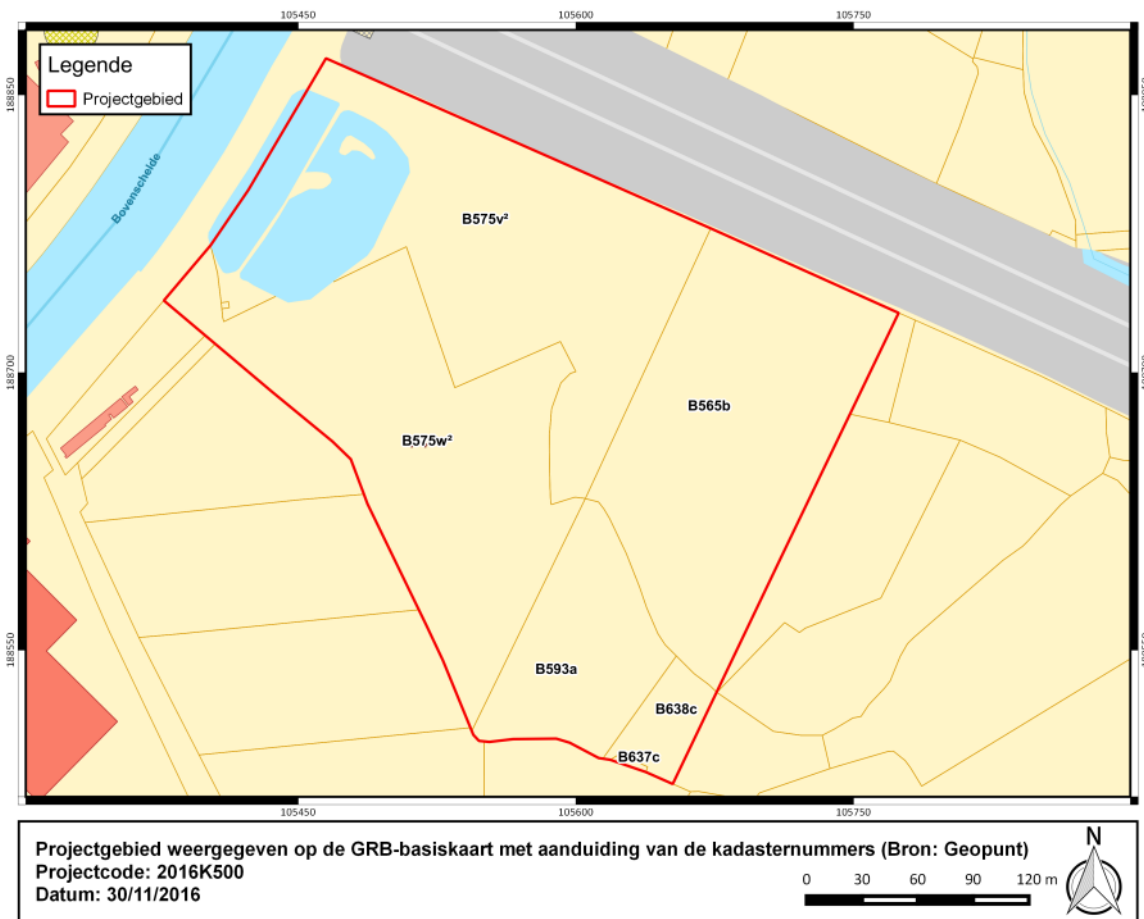
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 4

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Alinso Group NV Nederzwijsnaarde 2 9052 Zwijnaarde	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiëk De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Gent
	Deelgemeente	Zwijnaarde
	Postcode	9052
	Adres	Scheldekanaaltrigel
	Toponiem	Eiland Zuid
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 105302$ $Y_{\min} = 188470$ $X_{\max} = 105899$ $Y_{\max} = 188885$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gent, Afd. 24, Sectie B; nr's: 575v ² , 575w ² , 575b, 593a, 638c, 637c Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese en gemotiveerd advies

Alinso Group NV plant de inplanting van nieuwe industriegebouwen op 't Eilandje in Zwijnaarde, deelgemeente van Gent in Oost-Vlaanderen.

Landschappelijk gezien bevindt het projectgebied zich in het Scheldebekken zonder getijden; in het alluvium van de Schelde. Het Quartair dek bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door eolische afzettingen van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen bestaande uit zand tot silt met mogelijks hellingsafzettingen. De bodemkaart geeft aan dat het projectgebied een kleibodem heeft. Het DHMV, samen met de historische studie, toont aan dat het grootste deel van het projectgebied ca. 7m werd opgehoogd met baggerslib tussen 2002-2014. Deze opgehoogde zone is ca. 7.3 ha groot.

Tot de jaren 2000 kende het projectgebied een hoofdzakelijk ruraal karakter.

De CAI toont in de omgeving verschillende indicatoren van verdwenen sites met walgracht uit de late middeleeuwen. Bovendien werd bij een opgraving in 1998-1999 ten oosten van het projectgebied (CAI nummer 32391) een grafheuvel uit 1630-1400 v. C. en een nederzetting uit Midden-Romeinse periode aangetroffen.

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het projectgebied een zeker archeologisch potentieel heeft. Toch wordt hier afgezien van verder archeologisch onderzoek omwille van kosten-baten analyse om de volgende redenen.

De te realiseren constructies zullen gefundeerd worden op palen tot op een diepte van 8 à 15m. Er is nog te weinig bekend over de versturende effecten van het plaatsen van funderingspalen om een goede inschatting te kunnen maken van de exacte effecten van verschillende paaltypen op archeologische vindplaatsen onder verschillende omstandigheden. Onderzoek heeft wel aangetoond dat de meeste versterking ontstaat als palen door zandlagen heen worden geheid, terwijl versterking in veen of slecht gerijpte klei niet veel groter zal zijn dan het verdrongen paalvolume.

Daarnaast zullen de ophogingswerken met baggerslib over het overgrote deel van het gebied in de jaren 2002-2014 en de druk die hiervan een gevolg was een zekere invloed hebben uitgeoefend op de onderliggende bodemlagen, inclusief lagen die deel uitmaken van een archeologische vindplaats. Dergelijke drukverschijnselen kunnen leiden tot laterale verplaatsing, vervloeiing of liquidatie etc, die een negatief effect hebben op de leesbaarheid van het bodemarchief en de archeologische informatie. Er zijn nog geen waarnemingen beschikbaar die de exacte invloed van ophogingsprocessen op archeologische vindplaatsen aantonen.¹

Na afweging van alle factoren kan besloten worden dat het wetenschappelijk onderzoek van eventuele archeologische sporen of van de effecten van de ophoging op de onderliggende bodemlagen in het geval van projectgebied Eiland Zuid Zwijnaarde een zekere output van informatie zou kunnen leveren. Dit onderzoek zou echter ook een te hoge maatschappelijke kost betekenen; het verwijderen van de ophogingslaag, het archeologisch onderzoek, het terugplaatsen van de ophogingslaag. Het is dan ook obv. kosten-baten afweging dat in deze casus moet afgezien worden van verdere archeologische onderzoeksdaden.

Uiteraard moet hier gewezen worden op de bestaande archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige onroerend erfgoeddecreet.

2.3 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van gebouwen met paalfunderingen op 't Eilandje te Zwijnaarde. Hoewel de landschappelijke gegevens en de gekende archeologische waarden een beduidend archeologisch potentieel indiceren moet afgezien worden van verder onderzoek. Studie van de verstoringshistoriek toont aan dat het grootste deel van het terrein ca. 7m werd opgehoogd tussen 2002 en 2014. Omwille van de kosten-baten analyse valt een doorgedreven onderzoek niet te verantwoorden.

---

¹ Huisman DJ, Bouwmeester J, de Lange G et al., 2011. De invloed van bouwwerkzaamheden op archeologische vindplaatsen. Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, p. 18-23,33.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Huisman DJ, Bouwmeester J, de Lange G et al., 2011. De invloed van bouwwerkzaamheden op archeologische vindplaatsen. Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed